

CROATICA CHRISTIANA PERIODICA

ČASOPIS INSTITUTA ZA CRKVENU POVIJEST
KATOLIČKOGA BOGOSLOVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

God. XLVI.

Zagreb, 2022.

Broj 90

rasprave i prilozi

UDK 314.15(210.7Hvar)“14/17”(091)

272-78(450Venecija=163.42)“14/17”

<https://doi.org/10.53745/ccp.46.90.1>

Izvorni znanstveni rad

Primljeno: 20. ožujka 2022.

Prihvaćeno za objavljivanje: 16. svibnja 2022.

HVARSKI ISELJENICI I HRVATSKA BRATOVŠTINA SV. JURJA I TRIPUNA U MLECIMA (15. – 18. STOLJEĆE)

Lovorka ČORALIĆ

Hrvatski institut za povijest
Opatička 10, 10 000 Zagreb
lovorka@isp.hr

Središnja tema rada usmjerena je na oblike povezanosti iseljenika s otoka Hvara u hrvatskoj bratovštini sv. Jurja i Tripuna u Mlecima u razdoblju od 15. do 18. stoljeća. Rad se zasniva na obradi gradiva pohranjenoga u Državnome arhivu u Mlecima (oporuke) i Arhivu bratovštine sv. Jurja i Tripuna (spisi vezani za prihode i rashode bratovštine te popisi članova i dužnosnika u bratimskim vijećima i odborima). Uvidom u gradivo razvidno je da su Hvarani stoljećima predstavljali jednu od najvažnijih hrvatskih regionalnih skupina u gradu na lagunama, a u 17. stoljeću može se kazati da su, prema ugledu i učestalosti spominjanja, prednjačili nad drugim bratimima zavičajem od Dalmacije do Boke kotorske. U prilogu se donosi popis svih dosad istraženih Hvarana uključenih u bratovštinu sv. Jurja i Tripuna.

KLJUČNE RIJEČI: Hvar, Mleci, Mletačka Republika, bratovština sv. Jurja i Tripuna, migracije, crkvena povijest.

Uvod i cilj rada

Proučavanje i znanstvena obrada prisutnosti i djelovanja Hrvata u Mlecima tijekom dugoga niza stoljeća opstojanja istočnoga Jadrana pod okriljem Republike svetoga Marka

višestruko je zahtjevna i nikada u dovoljnoj mjeri proučena sastavnica povijesti krajeva i gradova koje spaja jedno isto more.¹ Tijekom proteklih desetljeća autorica ovoga rada višekratnim je boravcima u središnjoj mletačkoj državnoj pismohrani (Archivio di Stato di Venezia, dalje: ASVe)² i Arhivu bratovštine sv. Jurja i Tripuna (Archivio della Scuola Dalmata dei Santi Giorgio e Trifone, dalje: ASD)³ istražila i znanstveno obradila brojno i raznovrsno arhivsko gradivo koje se odnosi na nazočnost Hrvata u Mlecima bilo da je riječ o trajnom iseljavanju, odnosno boravku, bilo o privremenoj poslovnima uvjetovanoj prisutnosti. Koristeći se gradivom iz rečenih arhivskih ustanova istražene su i u znanstvenoj (kao i znanstveno-popularnoj) formi objavljene monografije i niz radova koji se odnose na svakodnevlje Hrvata u gradu na lagunama: vremenski okvir useljavanja, zavičajno podrijetlo useljenika, njihova zanimanja i gospodarske mogućnosti, obiteljske i prijateljske odnose, povezanost s tamošnjim vjerskim ustanovama i duhovnim osobama, ali i veze s domovinom, odnosno rodnim krajem.

Ovaj je rad nastavak prethodnih istraživanja koja se nadopunjavaju novim saznanjima iz arhivskih vrela i znanstvene literature. Rad je fokusiran na povezanost iseljenika s otoka Hvara s hrvatskom bratovštinom sv. Jurja i Tripuna u Mlecima (*Scuola dei Schiavoni, Scuola dei SS. Giorgio e Trifone, Scuola Dalmata*), višestoljetnoj ključnoj ustanovi okupljanja i održavanja nacionalne svijesti useljenika sa širega područja istočnojadranske obale.⁴ Istraživanja su zasnovana na prethodno spomenutome arhivskom gradivu te će u nastavku teksta biti više riječi o oporučnim spisima Hvarana koji se prema svojim navo-

¹ Usporedi važnija monografska djela te u njima sadržane bibliografske jedinice koje se izravno odnose na navedenu problematiku: Lovorka ČORALIĆ, *U gradu svetoga Marka: Povijest hrvatske zajednice u Mlecima*, Zagreb, 2001.; L. ČORALIĆ, *Hrvati u procesima mletačke inkvizicije*, Zagreb, 2001.; L. ČORALIĆ, *Šibenčani u Mlecima*, Šibenik, 2003.; L. ČORALIĆ, *Hrvatski prinosi mletačkoj kulturi: odabrane teme*, Zagreb, 2003.; L. ČORALIĆ, *Venecija: Kraljica mora s lagunarnih sprudova (Povijest Mletačke Republike)*, Samobor, 2004.; L. ČORALIĆ, *Barani u Mlecima: povijest jedne hrvatske iseljeničke zajednice*, Zagreb, 2006. Dodatne vrijedne podatke o hrvatskoj zajednici u Mlecima vidi i u: Brunehilde IMHAUS, *Le minoranze orientali a Venezia 1300–1510*, Roma, 1997.; Andrea ZANNINI, *Venezia città aperta: Gli stranieri e la Serenissima XIV–XVIII sec.*, Venezia, 2009.; Ermanno ORLANDO, *Migrazioni mediterranee: Migranti, minoranze e matrimoni a Venezia nel basso medioevo*, Bologna, 2014.

² Za istraživanje prisutnosti i djelovanja Hrvata u Mlecima ponajprije je uporabljen fond bilježničkih oporuka Notarile testamenti (dalje: NT).

³ U prethodnim su istraživanjima ponajprije bili uporabljeni spisi koji se odnose na redovita zasjedanja vijeća bratovštine (Capitolare della Veneranda Scuola dei SS. Giorgio e Trifone della Nation Dalmata, dalje: Capitolare) i spisi vezani za prihode i rashode bratovštine (Libri conti e spese della Scuola dei SS. Zorzi e Trifone della Nation Dalmata, dalje: LCS).

⁴ O hrvatskoj bratovštini sv. Jurja i Tripuna, osnovanoj 1451. godine, vidi osnovnu literaturu: Roberto PALLUCHINI – Guido PEROCCO, *I Teleri del Carpaccio in San Giorgio degli Schiavoni*, Milano, 1961.; G. PEROCCO, *Carpaccio nella Scuola di s. Giorgio degli Schiavoni*, Venezia, 1964.; G. PEROCCO, *Guida alla Scuola Dalmata dei Santi Giorgio e Trifone (detta San Giorgio degli Schiavoni)*, Venezia, 1984.; *Le Scuole di Venezia* (a cura di Terisio PIGNATTI), Milano, 1981., str. 99–118; L. ČORALIĆ, »Bratovština slavenskih doseljenika sv. Jurja i Tripuna u Veneciji. Izvori, historiografija i mogućnosti istraživanja«, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, sv. 27, Zagreb, 1994., str. 43–57; L. ČORALIĆ, »Bratovština sv. Jurja i Tripuna u Mlecima u oporukama hrvatskih iseljenika«, *Croatica christiana periodica*, god. 18, br. 34, Zagreb, 1994., str. 79–98; L. ČORALIĆ, *Hrvatski prinosi mletačkoj kulturi: odabrane teme*, Zagreb, 2003., str. 159–210; Augusto GENTILLI, *Le storie di Carpaccio. Venezia, i Turchi, gli Ebrei*, Venezia, 1996., passim; Tullio VALLERY, *La Scuola Dalmata dei Santi Giorgio e Trifone*, Venezia, 2011.; Giandomenico ROMANELLI, *La Scuola Dalmata dei Santi Giorgio e Trifone*, Venezia, 2021. U navedenim je djelima sadržan i opsežniji popis bibliografskih jedinica koje se odnose na povijest i kulturnu baštinu bratovštine.

dima odnose na hrvatsku bratovštinu kao i o njihovu udjelu u članstvu bratovštine (od spominjanja običnih članova do obnašatelja raznih dužnosti u rečenoj udruzi). Ovaj prilog ujedno teži osvijetliti manje znane pojedinosti iz prošlosti dalmatinsko-mletačkih odnosa u kasnome srednjem i ranome novom vijeku te dodatno naglasiti važnost jedne od najvažnijih hrvatskih bratovština na talijanskoj obali Jadrana kroz prošla stoljeća.⁵

1. Opće napomene o Hvaranima u Mlecima

U mletačkim se izvorima, a ponajprije su za cjelovitu raščlambu prisutnosti i djelovanja Hvarana u Mlecima uporabljani oporučni spisi, ti iseljenici bilježe na jednoobrazan način, nalik spominjanju bilo kojeg onodobnoga žitelja grada na lagunama. U primjeru muškoga dijela iseljeničtva poglavito se navodi vlastito i očevo ime, dočim je kod žena obično spomenuto uz očevo i ime njihovih muževa. Prezimena – koja u primjeru ostalih hrvatskih useljenika bilježimo mnogo rjeđe (poglavito do 17. stoljeća) – navedena su relativno često, pri čemu valja napomenuti da je to u primjeru oporučnih spisa, ali ne i u spisima iz Arhiva bratovštine sv. Jurja i Tripuna. Matično mjesto iseljenika podrijetlom iz hvarske komune poglavito je zabilježeno općom i najučestalije prisutnom oznakom *de Lesina*, *de Liesina*, *de Liexina*. Katkada se, iako vrlo rijeko, mjesto podrijetla pojedinih otočana pobliže pojašnjava imenima ostalih naselja (Jelsa, Stari Grad). Istraživanja oporuka prema godinama njihova nastanka zorno pokazuju kako se trendovi hvarskih useljavanja u Mletke u velikoj mjeri poklapaju s cjelovitim pokazateljima hrvatskih prekojadranskih migracija. Naime, u razdoblju prije konačne uspostave mletačke vlasti nad istočnojadranskom obalom u početnim godinama 15. stoljeća spomen Hvarana u Mlecima bio je neznatan. Njihov broj raste oko 1425. godine pa nadalje, a izrazitiji porast doživljava u posljednjoj četvrtini 15. stoljeća. U razdoblju od 1501. do 1525. godine broj hvarskih oporuka u Mlecima doživljava vrlo izrazit pad, da bi već od 1526. godine nastupilo doba učestalijeg spomena Hvarana u gradu na lagunama te se upravo u tom dvadesetpetogodišnjem razdoblju (1526. – 1550.) bilježi i njihov najveći broj. Opadanje broja hvarskih oporuka u Mlecima nastupa od sredine 16. stoljeća, a nastavlja se i u 17. i 18. stoljeću, iako u potonjim stoljećima – zahvaljujući sačuvanosti gradiva iz Arhiva bratovštine sv. Jurja i Tripuna, broj Hvarana u Mlecima zasigurno nije bio malen.⁶

⁵ Ovdje je potrebno napomenuti da je o Hvaranima već napisan i objavljen rad L. ČORALIĆ, »Hvarani u Mlecima (XV.–XVIII. st.)«, *Rasprave iz hrvatske kulturne prošlosti*, knj. 2, Zagreb, 2002., str. 211–282. U radu su dijelom obrađene i poveznice Hvarana s bratovštinom sv. Jurja i Tripuna. Za ovu prigodu rad je nadopunjen novim saznanjima iz izvora i znanstvene literature. Usporedi i: L. ČORALIĆ: »Prilog poznavanju djelovanja duhovnih osoba iz Hvara u Mlecima (XV. – XVIII. st.)«, *Croatica christiana periodica*, god. 35, br. 67, Zagreb, 2011., str. 65–76.

⁶ Na osnovi raščlabe oporučnih spisa za cjelokupnu hrvatsku zajednicu u Mlecima u dugom vremenskom rasponu od 15. do početka 19. stoljeća moguće je utvrditi brojčani omjer iseljenih Hvarana naspram iseljenika iz drugih hrvatskih gradova. Prema tim pokazateljima prednjače iseljenici podrijetlom iz najvećih bokeljskih i dalmatinskih gradova. Tako je iz Kotora, glavnog grada onodobne mletačke pokrajine Mletačke Albanije, iseljeno čak 16 % od ukupnog broja Hrvata u Mlecima. Iz grada Bara otpada 8 %, iz područja Paštrovići 4 %, a iz Budve 3 % hrvatskih iseljenika. Kada je riječ o Dalmaciji, prednjači njezino glavno sjedište Zadar (14 %), a visoke postotne omjere imaju i gradovi Split (8 %), Šibenik (8 %) i Trogir (4 %). Od ostalih hrvatskih gradova veliku zastupljenost u ukupnom omjeru ima i neodvisni Dubrovnik (6 %), dok je čak 23 % posto hrvatskih useljenika zabilježeno bez pobliže oznake matičnog mjesta podrijetla (najčešće s oznakom

Mjesta stanovanja hvarskih iseljenika također su u velikoj mjeri podudarajuća s njihovim sunarodnjacima. Prednjačio je istočni predio Castello (62 %),⁷ dočim je izvan grada (otoci Chioggia i Giudecca) te u predjelima Cannaregio i Dorsoduro ubilježeno 9 % Hvarana. U središnjem dijelu grada (predio San Marco) Hvarani su bili zabilježeni sa 7 % svoga iseljeničtva. Naposljetku, kada je riječ o mjestima prebivanja Hvarana, neznatnim se postotnim omjerom (sa po 2 %) bilježe u sjevernom dijelu prijestolnice Privredre Republike (predjeli Santa Croce i San Polo).

Zanimanja hvarskih iseljenika također su očekivana. Prednjače pomorci (mornari, barkarioli, gondoljeri, kapetan i paruni brodova), a gotovo jednako su zastupljeni i obnašatelji obrtničkih struka, ponajprije drvodjeljski majstori zaposleni kao graditelji plovila u mletačkom arsenalu i u brojnim škverovima diljem grada. Trgovci zavičajem iz Hvara u Mlecima su bili najčešće prisutni tek povremeno, redovito u svezi obavljanja određene poslovne djelatnosti, dočim se u skupini duhovnih osoba opažaju svećenici u tamošnjim župama kao i trećoretkinje. Sveukupno su se Hvarani, prema svojim gospodarskim mogućnostima, ubrajali u srednji društveni sloj. Rijetko ih bilježimo kao siromašne pučane, ali njihov broj nije zamjetan ni među bogatim građanima koji raspolažu sa znatnijim novčanim iznosima i ostvaruju raznovrsno poslovanje.

Hvarani u Mlecima činili su, po svim pokazateljima iz izvora, sastavni dio hrvatske iseljeničke zajednice. O tome nam, raščlanjujući njihove oporuke, svjedoče podatci o njihovom svakodnevlju, odnosno o bračnim vezama (brojni brakovi sa sunarodnjacima), prijateljskim kontaktima, ali i o dubokoj povezanosti s domovinom (darovnice putem oporučnih legata). S vremenom asimilirani u mletačku zajednicu, koja je postala njihovom novom domovinom, Hvarani su održavali i brojne veze s mletačkim stanovnicima, ali i s tamošnjim duhovnim osobama (nerijetko i s onima hrvatskoga podrijetla). U njihovim su oporukama spomenute i brojne tamošnje crkvene ustanove (crkve, samostani, hospitali, bratovštine) kako prilikom određivanja mjesta posljednjega počivališta tako i prilikom upućivanja brojnih i raznovrsnih legata. Sveukupno promatrajući, Hvarani su po svim sastavnicama svoga životnog svakodnevlja u prijestolnici *Serenissime* činili zapažen dio hrvatske zajednice koja je, posebice u 15. i 16. stoljeću, činila prepoznatljiv i cijenjen dio mletačkoga društvenog života.

Schiavoni). U kontekstu navedenih omjera hvarska komuna bilježi naizgled nevelikih, ali u cjelini vrlo zapaženih 3 % posto svojih sugrađana. Time se Hvarani ubrajaju među desetak vodećih dalmatinsko-bokeljskih gradskih središta istočnojadranske obale iz čijih komuna pristiže najveći broj pripadnika hrvatske useljeničke zajednice u Mlecima. O omjerima hrvatskih iseljavanja u Mletke prema zavičajnim skupinama podrobnije vidi u: L. ČORALIĆ, *U gradu svetoga Marka*, str. 84–100, 443–451.

⁷ Trajni spomen učestale i zapažene nazočnosti Hvarana u Mlecima (Castello) čuva natpis na hrvatskoj obali, i danas vidljiv na molu nasuprot hotela Danieli. Natpis glasi: *FINE DI STAZIO DEI ABITANTI DELLA BRAZZA E DI LESINA* i svjedoči da su upravo brodari s tih otoka imali pravo prvenstva na tome vezu. Usp. Marin ZANINOVIĆ, »Zapisi o Hvaru i Veneciji«, *Hvarski zbornik*, sv. 4, Hvar, 1976., str. 197–202; L. ČORALIĆ, *Hrvatski prinosi mletačkoj kulturi*, str. 214. Na samom istočnome rubu Castella i danas se nalazi *Corte Piero di Lesina*, uličica koja je svoje ime dobila po hvarskom iseljeniku iz 16. stoljeća, brodaru i poduzetniku Petru Fazaniću. Usp. L. ČORALIĆ, »Hvarski prinos mletačkoj toponomastici: *Corte Piero da Lesina*«, *Grada i prilozii za povijest Dalmacije*, sv. 16, Split, 2000., str. 75–91; L. ČORALIĆ, *Hrvatski prinosi mletačkoj kulturi*, str. 217–218.

2. Raščlamba spisa iz Arhiva bratovštine sv. Jurja i Tripuna

Raščlambu oblika uključenosti Hvarana u bratovštinu sv. Jurja i Tripuna započinjemo uvidom u oporuke tih iseljenika. Iz tih spisa, predragocjenih za uvid u svakodnevlje onodobnih žitelja grada na lagunama, saznajemo koji su hvarski iseljenici odabirali grobnicu svoje nacionalne bratovštine za svoje posljednje počivalište, legatima je obdarivali dijelovima svoje imovine, a njezine predstavnike katkada imenovali izvršiteljima posljednje odredbe. Grobnice bratovštine nalazile su se u sklopu crkve sv. Ivana od Hrama ili sv. Ivana od Furlana (San Zuanne del Tempio ili San Zuanne dei Furlani), u kojoj se do 1551. godine nalazilo sjedište nacionalne bratovštine iseljenih Hrvata. Hvarani (ili najbliži članovi njihove obitelji) koji su u svojim posljednjim odredbama iskazivali takve želje su Blanka, udovica Hvaranina Alegreta, Antonija, udovica Ivana Geronda iz Hvara te Franka iz Splita, udovica hvarškoga iseljenika Tome.⁸ Vrijedan je pažnje i središnji dio oporuke Hvaranke Lucije, udovice Matije iz Splita. Navodeći kako je tijekom prošlih godina bila članica bratovštine *San Zorzi degli Schiavoni*, Lucija određuje da predstojnik (*gastaldo*) i članovi uprave (*banca*) budu izvršitelji njezine posljednje volje te im za trud ostavlja po jedan dukat. Sva svoja dobra, vjerojatno prilično skromna, dariva za potrebe svoje nacionalne udruge.⁹ O povezanosti članova udruge s iseljenim Hvaranima svjedoči i potpis Ivana s Krka, svećenika u crkvi San Zuanne del Tempio, svjedoka oporuke Hvaranina Marina pokojnoga Rade.¹⁰

U sklopu obrade ove teme s mnogo više podataka raspoložemo uvidom u spise iz bratimskog arhiva. Na prvome mjestu spominjemo karitativnu djelatnost bratovštine koja se odnosila na podmirivanje troškova pokopa preminulih članova, novčanu potporu najsiromašnijim bratimima i sestrama te pripomoć djevojkama iz neimućnih obitelji prilikom udaje (miraz) ili odlaska u samostan. Stoga u petoj cjelini (stavki) knjige godišnjih prihoda i rashoda (*Libri conti e spese*), koja nosi naslov *Sepelir de Frattelli (Seppellire i Confratelli)*, saznajemo više o udjelu zajednice prilikom sahrane siromašnijih članova udruge. Novčana sredstva utrošena za skroman pogreb pokojnih bratima podmirivala su se dobrovoljnim priložima, darovnicama i oporučnim ostavštinama članova. Trošak iskazan u godišnjim knjigama najčešće je istovjetan i iznosi devet lira. Od toga su se dvije lire odnosile na naknadu svećeniku (*per i preti*) nazočnom na posljednjem ispraćaju, a isto toliko su dobivali i njegovi pomoćnici (*per i nonzoli*). Najviše (četiri lire) stajalo je plaćanje nosača i prijenos pokojnikovih posmrtnih ostataka (*ai portatori della bara*), dok je trošak za mrtvački sanduk (*chailletto*) iznosio jednu liru. Ukoliko je, na osnovi oporučne želje pokojnika ili njegovih bližnjih, izražena potreba za posebnim habitom pokojnika, tada se ukupnoj svoti pridruživao trošak od jedne lire. U popisima bratima i sestara sahranjenih na trošak zajednice naveden je datum sahrane i ukupni izdatci udruge. Pokojnik je zabilježen vlastitim i najčešće očevim imenom, obično bez pblížeg određivanja podrijetla, zanimanja i mjesta stanovanja. Ženama se, osim njihovih imena, spominje i ime oca ili supruga te katkada njegovo zanimanje ili podrijetlo. U kontekstu te karitativne djelatnosti bratovštine

⁸ ASVe, NT, b. 958, br. 89, 8.XI.1496; b. 657, br. 47, 3.V.1545; b. 393, br. 373, 28.IV.1568.

⁹ ASVe, NT, b. 641, br. 241, 20.VIII.1544.

¹⁰ ASVe, NT, b. 126, br. 635, 29.IV.1537.

spomenuti su sljedeći Hvarani sahranjeni na trošak bratimske riznice: Jerolim Anđelov (17. I. 1648.), Ivan Tomin (8. XII. 1649.), parun broda Frane Markov (3. XI. 1653.), trećoredica (picokara) Katarina pokojnoga Antuna (18. X. 1654.), Petar Lujin/Alviseov (8. V. 1661.), Matija Lujin/Alviseov (28. X. 1663.), Toma Bastijanov (14. III. 1671.), Lucijeta Bastijanova (18. III. 1671.), Katarina (22. X. 1671.), Ivanka (Zanetta) Bastijanova (24. I. 1678.), Andrija Lujin (26. IX. 1689.), Katarina pokojnoga Bastijana (19. X. 1689.), Karlo Mihovilov iz Jelse (8. VIII. 1692.) i kapetan Petar Vlaković (1735.).¹¹

Osma (katkada deveta) stavka u knjizi *Libri conti e spese*, naslovljena *Dispensa a 24 poveri (Dispensa a 24 poveri)* odnosi se na jednu od najvažnijih karitativnih djelatnosti bratovštine – prikupljanje novčane pripomoći za najsiromašnije članove. Novčana pripomoć iznosila je deset solida mjesečno po osobi, a pravo na pomoć redovito su imala 24 člana bratovštine (12 muškaraca i 12 žena). Njihova su imena redovito zabilježena u godišnjim knjigama troškova bratovštine, a za svaki od dvanaest mjeseci u godini naveden je datum isplate. U posljednjem mjesecu isplate potpore (zbog smrti šticićenika) redovito se uz njegovo ime upisuje križić. Jedini Hvaranin koji je kao siromašni bratim primao mjesečnu potporu iz bratimske riznice jest Marko Petrov, zabilježen u troškovnicima u razdoblju od 1646. do 1650. godine.¹²

Sljedeći vid karitativne djelatnosti bratovštine bila je potpora djevojkama iz neimućnih obitelji. Njima je udruga isplaćivala određenu novčanu svotu kao naknadu (*grazie*) za miraz prilikom udaje ili kao pristupninu za ulazak u samostan. Visina pripomoći najčešće je iznosila deset dukata, ali je ponekad, kada su osnovnu svotu svojim darovnicama nadopunjavali pojedini imućniji bratimi, dostizala i znatno veću svotu. Podatci o isplati miraza sadržani su u devetoj (ili desetoj) stavci knjige *Libri conti e spese* pod naslovom *Donzelle pagade (Donzelle pagate)*. Uz ime djevojke kojoj se odobrava pripomoć navodi se ime (i prezime) njezina oca, podrijetlo te mletačka župa u kojoj stanuje. Budući djevojin suprug zabilježen je vlastitim i očevim imenom (katkada i prezimenom) te (neredovito) podrijetlom, zanimanjem i mjestom obitavanja. Tekst je pisan u obliku djevojin priznanice kojom se potvrđuje da je od tadašnjega predstojnika primila određenu novčanu svotu. Ukoliko je svota namijenjena za pristupninu u samostan, redovito se navodi i njegovo ime. Odabir djevojaka provodila su izvršna tijela (dekani), koji su posebice morali paziti da djevojka potječe iz čestite obitelji te da je njezino ponašanje tijekom proteklih godina bilo na dobrome glasu (*de ben e ben fama*). Ukoliko je molbi za isplatu pripomoći bilo više od broja kojemu je zajednica mogla udovoljiti, obavljalo se glasovanje (*balotazione*), na osnovi kojega bi se učinio uži odabir djevojaka s pravom stjecanja potpore. U svojstvu djevojaka kojima bratovština isplaćuje dio miraza spominju se sljedeće Hvaranke: Katarina Marka Petrova, stanovnica predjela Castello (10 dukata za udaju s Ivanom Dominikovim Batelo iz Augubia, 14. V. 1645.), Anđela Bastijanova, stanovnica župe San Pietro di Castello (10 dukata, 4. X. 1654.; ime budućega supruga nije navedeno), Jerolima Nikoletova iz Jelse, stanovnica župe San Angelo Raffaele (10 dukata za udaju, 30. IX. 1663.; ime budućega supruga nije navedeno), Laura Andrijina, stanovnica župe San Pietro Castello (12 dukata za udaju, 30. VIII. 1671.; ime budućega supruga nije navedeno) te Katarina

¹¹ ASD, LCS (podatci uz navedene godine).

¹² ASD, LCS (podatci uz navedene godine).

Nikole Bastijana, stanovnica župe San Pietro di Castello (10 dukata za udaju, 5. X. 1681.; ime budućega supruga nije navedeno).¹³

Tijekom prošlih stoljeća Hvarani su zabilježeni kao nositelji vrlo visokih dužnosti u upravnim tijelima hrvatske bratovštine.¹⁴ Doba njihova najintenzivnijeg učešća u radu bratovštine jest 17. stoljeće, tijekom kojega su useljenici iz dalmatinskih gradova (Zadra, Splita, Šibenika i drugih) imali prevagu u članstvu i vodstvu udruge. U kasnijem razdoblju (od 18. st.) prevlast u bratovštini imat će useljenici podrijetlom iz bokeljskih gradova (Perasta, Prčanja i Dobrote), koji upravo u posljednjem stoljeću opstojnosti Mletačke Republike dostižu vrhunac svojega gospodarskog razvoja zasnovanoga na pomorstvu i trgovini. Raščlamba podataka sadržanih u godišnjim izvješćima sa skupština udruge (*Capitolar grande*) zorno pokazuje kako tijekom 17. stoljeća Hvarani prednjače kao obnašatelji središnjih službi u upravi bratovštine. Redom ću, prema važnosti pojedine upravne dužnosti, ukazati na Hvarane koji su u bratimskim vrelima zabilježeni kao obnašatelji najodgovornijih službi. Prvi dužnosnik hrvatske bratovštine bio je predstojnik (gastald, *guardian grande*, *governador*). Obveze predstojnika sastojale su se u rukovodećoj ulozi prilikom prebivanja bogoslužju (kako redovitom tako i onom povodom smrti nekog bratima ili u dane svetaca zaštitnika udruge) te u razdiobi novčanih svota za zbrinjavanje ili pokop siromašnih članova i za isplatu miraza (ili pristupnine u samostan) djevojkama iz neimućnih obitelji. Predstojnik je bio obvezan redovito nazočiti posljednjem ispraćaju pokojnog bratima te posjećivati i na trošak udruge skrbiti o bolesnim članovima. Vodio je brigu o ponašanju i moralu članova te je, ukoliko je neki bratim nedoličnim postupkom oskrvnuo ugled zajednice, imao pravo privremeno ili trajno udaljiti ga iz članstva. Brižljivo je nadzirao novčano stanje bratovštine, posebice pazeći da se bez suglasnosti Velikoga vijeća ne prekorače godišnje mogućnosti i troškovi ne premaše zalihe bratimske riznice. Dužnost predstojnika, kao i ostalih izabranih dužnosnika, trajala je jednu godinu. Nakon toga je moralo proći najmanje dvije godine da bi ista osoba ponovno mogla obnašati prethodnu dužnost. Značaj i dostojanstvo predstojnika morao je poštivati svaki član te je za one bratime koji su se prema njemu nedolično ponašali propisana stroga kazna, koja je mogla završiti i trajnim isključivanjem. Dužnost predstojnika posebno je dolazila do izražaja prigodom godišnje skupštine udruge, ali i na raznim gradskim javnim i crkvenim svetkovinama, kojima su nazočile sve mletačke bratovštine. Predstojnik je tada zajedno s ostalim vodećim dužnosnicima u svečanoj procesiji gradskim ulicama i trgovinama predvodio svoje članstvo, a njegova odjeća, korištena samo u najsvečanijim prilogama, davala je časti i naslovu *guardian grande* posebnu važnost i dužno dostojanstvo.¹⁵ Tijekom 18. stoljeća brojni su Hvarani – više nego useljenici iz ostalih dalmatinskih gradova – obnašali predstojničku dužnost. Kronološkim se redom spominju: Marko pokojnoga Ivana Nassi (1640., 1644., 1648.), Jerolim Anđelov (1642.), Bastijan Lujin (1646., 1652.), Nikoleta Jurjev iz Jelse

¹³ ASD, LCS (podatci uz navedene godine).

¹⁴ U osnovnom dijelu teksta navodimo poimenično Hvarane koji su obnašali više i srednjerangirane dužnosti. Popis ostalih Hvarana, nositelja manje prestižnih službi, kao i onih koji se bilježe isključivo kao članovi, bez obnašanja neke funkcije u upravi udruge, donosimo u prilogu na kraju rada.

¹⁵ L. ČORALIĆ, *Hrvatski prinosi mletačkoj kulturi*, str. 175–177; T. VALLERY, *La Scuola Dalmata*, str. 41, 45.

(1647.), Nikola Barozzi pokojnoga Petra (1665.), Andrija Lujin (1671., 1686.), Mihovil pokojnoga Jurja iz Jelse (1684.) i Juraj Nikolin iz Jelse (1689., 1696., 1701.).¹⁶

Dužnost vikara (*vicario*) sljedeća je po važnosti u upravi bratovštine. Vikar je imao funkciju zamjenika predstojnika u danima njegove odsutnosti. Služba vikara bila je neposredna stepenica pred postizanje najviše časti te se mnogi vikari nakon isteka mandata spominju u svojstvu predstojnika.¹⁷ Kao nositelji časti vikara u vrelima su navedeni sljedeći Hvarani: Bastijan Lujin (1633., 1644.), Marko Ivanov Nassi (1635.), Anđelo Jakovljević (1646.), Anđelo Jerolimov (1652.), Nikola Bastijanov (1666., 1671., 1678., 1679.), Ivan Radov (1667., 1673., 1680., 1685., 1688.), Andrija Ivanov (1675.) te Jakov Anđelov (1684., 1687., 1691.).¹⁸

Uz predstojnika i vikara, dužnosnik pod nazivom *guardian del matin* treći je član u središnjem upravnom tijelu bratovštine (*bancalia*). Statut bratovštine ne sadrži detaljnija objašnjenja te dužnosti, ali se prema podacima o napredovanju dužnosnika u upravnim službama može pretpostaviti da je (iako ne redovito i u svim razdobljima) prethodila prokamacu na dužnost vikara. Imena Hvarana koji se spominju kao obnašatelji te dužnosti su: Jerolim Anđelov (1638.), Anđelo Jerolimov (1639.), Bastijan Lujin (1642.), Nikola Bastijanov (1665., 1670.), Antun Radov (1669.), Ivan Radov (1672., 1684., 1687.), Andrija Ivanov (1674.), Matija Pavlov (1678.) i Jakov Anđelov (1683., 1686., 1690.).¹⁹

Služba pisara (*scrivan*) prisutna je u statutima većine zapadnoeuropskih srednjovjekovnih bratovština, a njihova je dužnost izrečena imenom funkcije koju obnašaju. U bratovštini sv. Jurja i Tripuna pisari su se birali na isti način kao i dekani. Izbor se vršio druge nedjelje u prosincu, kada se za taj čin sazivala skupština. Po svom izboru pisar je dobivao knjigu (*quaderno*) u koju je redovito bilježio prihode, rashode i odredbe važne za djelovanje bratovštine tijekom njegova mandata. Osim toga, za pisara je bila predviđena i posebna dužnost prilikom prebivanja svetoj misi na dan uoči izbora vodećih dužnosnika (posljednja nedjelja u lipnju). Tada je pisar predvodio svečanu procesiju bratima te, ulazeći u crkvu, u ruci nosio veliki bratimski ophodni križ. Dužnost pisara nije bila vremenski ograničena te je katkada obnašana i po desetak godina.²⁰ Sljedeći su bili pisari u hrvatskoj nacionalnoj udruzi Hvarani: Bastijan Alviseov (1637., 1638.), Petar Alviseov (1648.), Marko Ivana Nassi (1651.), Nikola Bastijanov (1664.), Mihovil Jurjev iz Jelse (1681.) i Ivan Radov (1682.).²¹

Dužnost desetorice dekana (*X degani di tutto anno*) nije, osim vremena njihova biranja (druga nedjelja u prosincu), pobliže objašnjena. Kako je ta dužnost nazočna u većini bratovština u Mlecima i u dalmatinskim gradovima, a čiji su statuti korišteni kao usporedna građa, moguće je pretpostaviti da je u svima njima zadaća tih dužnosnika bila sličnoga obilježja. Izuzev u određenoj nejednakosti u broju članova (u nekim drugim bratovštinama bira se manji broj dekana), statuti dekanima pretežno pripisuju izvršenje

¹⁶ ASD, *Capitolari* (podatci uz navedene godine).

¹⁷ L. ČORALIĆ, *Hrvatski prinosi mletačkoj kulturi*, str. 177–178; T. VALLERY, *La Scuola Dalmata*, str. 41.

¹⁸ ASD, *Capitolari* (podatci uz navedene godine).

¹⁹ ASD, *Capitolari* (podatci uz navedene godine).

²⁰ L. ČORALIĆ, *Hrvatski prinosi mletačkoj kulturi*, str. 178; T. VALLERY, *La Scuola Dalmata*, str. 43.

²¹ ASD, *Capitolari* (podatci uz navedene godine).

odluka bratimske skupštine. Uobičajene dužnosti dekana odnose se i na nadzor nad crkvenim sjedištem i bratimskim oltarom, održavanje prostorija za okupljanje i sastajanje bratima, nabavu svećanih stjegova, procesijskih križeva i liturgijskih predmeta te na izravnu raspodjelu novčane pripomoći najugroženijim članovima zajednice. Službeni godišnjaci sadrže u popisu dužnosnika i spomen o dvojici polugodišnjih dekana (*II degani di mezzo anno*). Podatci o toj službi nisu zabilježeni u Statutu, ali ni u pravilnicima drugih mletačkih ili dalmatinskih udruga. Može se samo pretpostaviti da je ta služba, kako joj kazuje ime i broj članova, predstavljala svojevrstu zamjenu za nekoga od redovno, jednom godinom službe izabranih dekana. Podatci o polugodišnjim dekanima nisu redoviti za sva godišta, što ukazuje kako njihov izbor nije bio redovit.²² Brojni Hvarani spomenuti su kao obnašatelji dužnosti dekana. Poradi njihova velikog broja, ovdje nabrajamo samo hvarske dekane tijekom cijele godine: Petar Lujin (1634., 1639., 1654.), Bastijan Lujin (1636., 1637.), Anđelo Jerolimov (1637., 1641., 1651., 1657., 1659.), Toma Bastijanov (1641., 1647., 1651., 1666., 1667.), Nikoleta Jurjev iz Jelse (1645.), Petar Andrijin (1645.), Ivan Petrov (1647.), Ivan Tomin (1647.), Mihovil Jurjev iz Jelse (1649.), Frane Markov (1652.), Nikola Bastijanov (1653., 1682., 1689., 1691.), Božo Barozzi pokojnoga Petra (1656.), Ivan Radov (1665., 1671., 1691., 1692.), Andrija Lujin (1669., 1685.), Lujo Andrijin (1673., 1678., 1679., 1684.), Juraj Nikoletov iz Jelse (1674.), Andrija Ivanov (1681.), Ivan Mihovilov iz Jelse (1682., 1697.), Šimun Nikolin (1683., 1689.), Aleksandar Andrijin (1689.), Jakov Andrijin (1689.), Frane Mihovilov (1690., 1693., 1697.), Karlo Mihovilov iz Jelse (1691.), Jakov Vlaković (1692.), Nikola Mihovilov iz Jelse (1694., 1697.) i Anđelo Jakovljević (1742.).²³

Prethodno navedene službe smatrale su se vodećim dužnostima u upravi bratovštine. Osim navedenih, hvarski se iseljenici spominju i kao nositelji drugih, prema važnosti niže vrednovanih službi. Riječ je, primjerice, o sindicima (*III sindaci*), kojima je osnovni zadatak bio obavještavanje članova o svim važnim događajima i odlukama vezanim za djelovanje udruge. Učestala je i nazočnost Hvarana u Odboru dvanaestorice (*XII di nazione*), u vrelima katkada nazivanom i *VIII di XII di nazione* (Odbor osmorice), koji je bratovštinu zastupao s obzirom na njezin nacionalni ustroj. Nesuglasice i sporove između bratima rješavala su dva suca (*II sopra lite*), koji su se, kao i većina drugih dužnosnika, birali prilikom glavne lipanjske godišnje skupštine. Službu vezanu za gradnje, preuređenja i sve vrste građevinsko-tehničkih radova na zgradi sjedišta obavljala su dva povjerenika, u izvorima zabilježeni kao *II sopra fabriche*. Na posljetku, središnje predstavničko tijelo činilo je Veliko vijeće (*Consiglio generale, Capitolo grande*). Na godišnjoj skupštini članova Velikoga vijeća, posljednje nedjelje u lipnju, vijećnici su – kao predstavničko tijelo svoga članstva – između sebe birali predstojnika, vikara i *guardiana del matin (bancalia)* te dužnosnike drugih upravnih tijela bratovštine. Vijeće je katkada imalo i do 200 članova (ovisno o pojedinim godinama), od čega je oko 35 osoba obnašalo spomenute upravne dužnosti. Svi Hvarani spomenuti u svojstvu obnašatelja pojedinih upravnih dužnosti u bratovštini redovito su zasjedali skupštinama Velikoga vijeća. Stoga je tijekom 17. stoljeća, u doba učestale pri-

²² L. ČORALIĆ, *Hrvatski prinosi mletačkoj kulturi*, str. 178–179.

²³ ASD, *Capitolari* (podatci uz navedene godine).

sutnosti Hvarana u bratovštini, njihova brojnost u radu u središnjem bratimskom vijeću bila najizrazitija.²⁴

Zaključak

Bratovština hrvatskih iseljenika smatrala se jednom od najvećih nacionalnih, nemletačkih bratimskih udruga u Mlecima. Tijekom višestoljetne opstojnosti predstavljala je središnju ustanovu okupljanja i očuvanja svijesti o podrijetlu i nacionalnoj pripadnosti svojih članova. U vrijeme tzv. dalmatinske prevlasti u udruzi (17. stoljeće) Hvarani su tvorili njezin pretežit dio. Učestalo se spominju kao obnašatelji prestižnih funkcija u bratovštini (predstojnici, nadzornici, pisari, dekani i sindici), ali je njihov spomen kao obnašatelja nešto manje važnijih službi (nadgledatelji za mirenje članova bratovštine, za njezinu dogradnju i drugo), kao i aktivna uključenost u radu Velikoga vijeća, također bila izrazito zapažena. Iako u korištenim izvorima najčešće nemamo podatke o prezimenima ovdje istraživanih Hvarana, očito je – prema uvidu u očeva imena – da su u bratovštini participirali, često i kroz više desetljeća, odvjetci istih obitelji. Također, iako se članovi bratovštine najčešće navode kao *de Lesina*, što može implicirati da se mislilo na sve pripadnike hvarske komune, u nekoliko primjera opažamo i da je njihovo podrijetlo bilo i iz drugih hvarskih mjesta (Jelsa, Stari Grad). U posljednjem stoljeću opstojanja *Serenissime*, kao i u 19. stoljeću, usporedo s opadanjem hrvatskih prekojadranskih iseljavanja, ali i usponom bokeljskog brodarstva, dalmatinski će iseljenici prvenstvo ustupiti odvjetcima peraških, prčanjskih i dobrotskih kapetanskih i trgovačkih obitelji. Stoga razdoblje 17. stoljeća, iz kojega potječe najveći dio prethodnih podataka, bez sumnje možemo smatrati »zlatnim vremenom« hvarske nazočnosti u bratovštini sv. Jurja i Tripuna, a držimo da će i dodatna istraživanja u Arhivu bratovštine sv. Jurja i Tripuna donijeti nova i dragocjena saznanja o jednom zanimljivom, ali još uvijek malo poznatom odsječku kako hvarske povijesti tako i međusobnih odnosa toga otoka s gradom koji je tada bio njihova prijestolnica.

²⁴ Cjelovit popis hvarskih iseljenika spomenutih u članstvu, kao i u upravnim tijelima i vijećima bratovštine vidi u prilogu na kraju ovoga rada.

Prilog: Popis Hvarana, članova i obnašatelja službi u bratovštini sv. Jurja i Tripuna (abecednim redom)²⁵

Agnesa de Alvise de Lesina
Članica: 1677.

Degan de tutto anno: 1681.
Član Velikoga vijeća: 1674. – 1688.
Član: 1674. – 1688.

Alessandro de Andrea de Lesina
Član: 1686. – 1692.
Član Velikoga vijeća: 1686. – 1690.
VIII di nazion: 1688., 1689.
Degan de tutto anno: 1689.

Antonio di Rado di Lesina
Guardian del matin: 1669.
Član Velikoga vijeća: 1669.
Član: 1669.

Alvise de Andrea de Lesina
XII di nazion: 1670.
Degan de tutto anno: 1673., 1678., 1679.,
1684.
Il sopra lite: 1683.
Sindik: 1699.
Član Velikoga vijeća: 1670. – 1699.
Član: 1670. – 1703.

Anzolo de Gerolimo de Lesina
Degan de tutto anno: 1637., 1641., 1651.,
1657., 1659.
Guardian del matin: 1639.
Vikar: 1652.
Il sopra lite: 1649.
Član Velikoga vijeća: 1637. – 1663.
Član: 1637. – 1663.

Alvise de Rado de Lesina
XII di nazion: 1669.
Član: 1669.

Anzolo de Gerolimo Drachi de Lesina
Član: 1724.

Andrea de Alvise de Lesina
Predstojnik (Guardian grande): 1671., 1686.
XII di nazion: 1666., 1673.
Sindik: 1667., 1683.
Il sopra fabriche: 1673.
Il sopra lite: 1681.
Degan de mezzo anno: 1670.
Degan de tutto anno: 1669., 1685.
Član Velikoga vijeća: 1666. – 1689.
Član: 1666. – 1689.

Anzolo de Giacomo de Lesina
Vikar: 1646.
Degan de mezzo anno: 1662.
Član Velikoga vijeća: 1646. – 1662.
Član: 1646. – 1662.

Anzolo de Giacomo de Lesina
Degan: 1742.
Član Velikoga vijeća: 1742.
Član: 1740. – 1764.

Andrea de Zuane Rado de Lesina
Guardian del matin: 1674.
Vikar: 1675.

Bastian de Alberto de Lesina
Sindik: 1648.
Član Velikoga vijeća: 1648.
Član: 1648.

²⁵ Podatci potječu iz knjiga izvješća s godišnjih skupština bratovštine (*Capitolar della Veneranda Scuola di San Giorgio e Triffone della Nation Dalmata*), pohranjenih u sjedištu bratovštine (*Archivio della Scuola Dalmata dei Santi Giorgio e Trifone*). Podatci o imenima Hvaranki i Hvarana donose se prema izvornom načinu njihova pisanja.

Bastian de Alvise de Lesina
Predstojnik (Guardian grande): 1646.
Vikar: 1633., 1644.
Guardian del matin: 1642.
Degan de tutto anno: 1636., 1637.
Scrivan: 1637., 1638.
II sopra fabriche: 1639., 1650.
II sopra lite: 1644., 1650.
XII di nazion: 1640., 1649., 1652., 1654.
Sindik: 1660.
Član Velikoga vijeća: 1633. – 1661.
Član: 1633. – 1661.

Bastian de Antonio de Lesina
Član Velikoga vijeća: 1651.
Član: 1651.

Bastian de Gerolimo de Lesina
Predstojnik (Guardian grande): 1652.
Član Velikoga vijeća: 1652.
Član: 1652.

Battista de Alessandro de Lesina
II sopra fabriche: 1644.
Član Velikoga vijeća: 1644.
Član: 1644.

Battista di Alvise de Lesina
II sopra lite: 1646.
Član Velikoga vijeća: 1646.
Član: 1646.

Carlo de Michiel de Zorzi de Jelsa
Degan: 1691.
Sindik: 1691.
Član Velikoga vijeća: 1684. – 1691.
Član: 1675. – 1691.

Catarina da Lesina
Članica: 1654. – 1668.

Chiara de Mattio de Lesina
Članica: 1733.

Domenigo de Marco de Lesina
XII di nazion: 1638.

Član Velikoga vijeća: 1638.
Član: 1638.

Francesco de Marco paron de Lesina
XII vecchi: 1638.
XII di nazion: 1650.
Degan de mezzo anno: 1646., 1648.
Degan de tutto anno: 1652.
Član Velikoga vijeća: 1638. – 1652.
Član: 1638. – 1652.

Francesco de Michiel de Lorenzo de Jelsa
Degan de tutto anno: 1690., 1693., 1697.
XII vecchi: 1691.
Član Velikoga vijeća: 1684. – 1698.
Član: 1675. – 1703.

Francesco de Nicolò de Lesina
XII vecchi: 1691.
Član Velikoga vijeća: 1691.
Član: 1690. – 1697.

Gerolimo de Anzolo de Lesina
Predstojnik (Guardian grande): 1642.
Sindik: 1635.
Guardian del matin: 1638.
II sopra fabriche: 1640.
Član Velikoga vijeća: 1635. – 1650.
Član: 1635. – 1650.

Giacomo de Andrea de Lesina
Degan de tutto anno: 1689.
Član Velikoga vijeća: 1689.
Član: 1689.

Giacomo de Anzolo de Lesina
Guardian del matin: 1683., 1686., 1690.
Vikar: 1684., 1687., 1691.
Sindik: 1681., 1689.
Član Velikoga vijeća: 1675. – 1690.
Član: 1675. – 1690.

Giacomo Vlacovich da Lesina
Degan: 1692.
Član Velikoga vijeća: 1692.
Član: 1654. – 1692.

Letantio de Nicolò de Lesina

Degan de mezzo anno: 1687.

Član Velikog vijeća: 1687. – 1691.

Član: 1685. – 1736.

Lorenzo de Luca de Lesina

II sopra fabriche: 1671.

Član Velikoga vijeća: 1671.

Član: 1671.

Lucieta di Bastian di Alvise di Lesina

Članica: 1668., 1670.

Ludovico de Pasqualin de Lesina

Član Velikoga vijeća: 1635.

Član: 1635.

Marco de Andrea de Alvise de Lesina

Član: 1675. – 1677.

Marco de Zuane de Nassi de Lesina

Predstojnik (Guardian grande): 1640., 1644., 1648.

Vikar: 1635.

Scrivan: 1651.

Degan de mezzo anno: 1655., 1657.

XII di nazione: 1633., 1638., 1642., 1646., 1650., 1653.

XII novi: 1637.

Sindik: 1647., 1652.

II sopra fabriche: 1633., 1637., 1642.

Član Velikoga vijeća: 1633. – 1657.

Član: 1633. – 1657.

Mattio de Mattio Ragaselli de Lesina

Član: 1693.

Mattio condam Paolo de Lesina

Guardian del matin: 1678.

Član Velikoga vijeća: 1678.

Član: 1678.

Michael de Nicolò de Jelsa

VIII di nazione: 1688.

Sindik: 1693.

Član Velikoga vijeća: 1688. – 1693.

Član: 1688. – 1693.

Michael de Zorzi de Jelsa

Predstojnik (Guardian grande): 1684.

Degan de tutto anno: 1649.

Scrivan: 1681.

Član Velikoga vijeća: 1649. – 1696.

Član: 1649. – 1699.

Michael de Zuane de Jelsa

Član: 1698. – 1703.

Nadalin condam Piero Barozzi

Degan de tutto anno: 1656.

Član Velikoga vijeća: 1656.

Član: 1655. – 1656.

Nicoletta de Zuane de Lesina

Članica: 1663.

Nicoletto di Zorzi de Jelsa

Predstojnik (Guardian grande): 1647.

Degan: 1645.

Sindik: 1649.

II sopra lite: 1649.

XII di nazione: 1650., 1653.

Član Velikoga vijeća: 1645. – 1663.

Član: 1645. – 1663.

Nicolò di Bastian di Lesina

Degan di mezzo anno: 1675., 1685.

Degan de tutto anno: 1653., 1682., 1689., 1691.

Scrivan: 1664.

Guardian del matin: 1665., 1670.

Vikar: 1666., 1671., 1678., 1679.

Sindik: 1686., 1688.

II sopra lite: 1673., 1688.

Član Velikoga vijeća: 1650. – 1693.

Član: 1650. – 1693.

Nicolò de Battista de Lesina

Sindik: 1684.

Član Velikoga vijeća: 1684.

Član: 1684.

Nicolò de Luca de Lesina

II di XII di rispetto: 1633.

Član Velikoga vijeća: 1633.

Član: 1633.

Nicolò de Michael de Jelsa

Degan: 1694., 1697.

Član Velikoga vijeća: 1694. – 1698.

Član: 1691. – 1702.

Nicolò de Piero Barozzi de Lesina

Predstojnik (Guardian grande): 1665.

Član Velikoga vijeća: 1665.

Član: 1654. – 1665.

Nicolò de Zorzi Barozzi de Lesina

Član: 1656.

Pasqualin de Francesco de Lesina

Degan de mezzo anno: 1675.

Član Velikoga vijeća: 1675.

Član: 1675.

Piero de Alessandro de Lesina

Član Velikoga vijeća: 1646.

Član: 1646.

Piero di Alvise di Lesina

Degan de tutto anno: 1634., 1639., 1654.

Scrivan: 1648.

XII vecchi: 1638.

XII di nazione: 1644., 1647., 1653.

Član Velikoga vijeća: 1634. – 1656.

Član: 1634. – 1656.

Piero di Andrea di Lesina

Degan: 1645.

Član Velikoga vijeća: 1645.

Član: 1645.

Santa de Letantio de Nicolò de Lesina

Članica: 1743.

Simon de Giacomo Vlacovich de Lesina

Član Velikoga vijeća: 1693. – 1694.

Član: 1690. – 1694.

Simon de Nicolò de Lesina

Degan de tutto anno: 1683., 1689.

Sindik: 1689.

Član Velikoga vijeća: 1688. – 1691.

Član: 1682. – 1691.

Tomaso di Bastian de Lesina

Degan de tutto anno: 1641., 1647.,

1651., 1666., 1667.

Il sopra lite: 1662., 1668., 1670., 1671.

Sindik: 1669.

Član Velikoga vijeća: 1641. – 1671.

Član: 1641. – 1671.

Tomaso di Rado di Lesina

XII novi: 1673.

Član Velikoga vijeća: 1673.

Član: 1673.

Tomaso di Zuane de Città Vecchia

Član: 1660., 1663.

Vicenzo de Bastian de Lesina

Član: 1689.

Zorzi de Michael de Jelsa

Član Velikoga vijeća: 1694.

Član: 1694.

Zorzi de Nicoletto de Jelsa

Predstojnik (Guardian grande): 1689.

Degan de tutto anno: 1674.

Sindik: 1680., 1682., 1699.

Član Velikoga vijeća: 1674. – 1699.

Član: 1674. – 1703.

Zuane Barozzi de Lesina

XII novi: 1637.

Sindik: 1640.

Član Velikoga vijeća: 1637. – 1640.

Član: 1637. – 1640.

Zuane de Alessandro de Lesina

Sindik: 1688.

Član Velikoga vijeća: 1688.

Član: 1688.

Zuane de Andrea de Alvise de Lesina

Član Velikoga vijeća: 1693. – 1694.

Član: 1654. – 1700.

Zuane de Michael de Jelsa

Degan de tutto anno: 1682., 1697.

Degan de mezzo anno: 1687.
XII di nazon: 1682., 1695.
Sindik: 1683.
Član Velikoga vijeća: 1682. – 1697.
Član: 1677. – 1702.

Zuane de Nicolò de Jelsa
Il sopra fabriche: 1682.
Član Velikog vijeća: 1682.
Član: 1682. – 1703.

Zuane de Piero di Lesina
Degan de tutto anno: 1647.
Član Velikoga vijeća: 1647.
Član: 1647.

Zuane de Rado de Lesina
Degan de tutto anno: 1665., 1671.,
1691., 1692.

Vikar: 1667., 1673., 1680., 1685., 1688.
Guardian del matin: 1672., 1684., 1687.
Scrivan: 1682.
Član Velikoga vijeća: 1652. – 1693.
Član: 1652. – 1693.

Zuane de Tomaso de Lesina
Degan de tutto anno: 1647.
Član Velikoga vijeća: 1635. – 1647.
Član: 1635. – 1647.

Zuane de Vido de Lesina
Član: 1658.

SUMMARY

CROATIAN EMIGRANTS AND CROATIAN CONFRATERNITY OF SS GEORGE AND TRYPHON IN VENICE (15th – 18th CENTURIES)

The chief topic of this article is analysis of inter-connections among emigrants from Island of Hvar within the Croatian confraternity of SS George and Tryphon in Venice in the period from the fifteenth up to eighteenth century. The article is based upon analysis of the archival sources kept in the State Archive in Venice (mostly last wills) and on the records from the Archives of the Confraternity of SS George and Tryphon (income records, lists of members and confraternity officials). The analysis has revealed that throughout the investigated centuries the emigrants from Hvar were one of the most important regional groups of Croats in Venice. Moreover, in the seventeenth century they were the most prominent amongst all the other brothers from Dalmatia (including emigrants from Boka kotorska). At the end author provides a complete list of all the investigated emigrants from Island of Hvar, who were involved in the activities of the Confraternity of SS George and Tryphon in Venice.

KEY WORDS: Island of Hvar, Venice, Venetian Republic, confraternity of SS George and Tryphon, migrations, ecclesiastical history